

Постои една анегдота околу односот на султанот кон христијанската раја во Отоманската империја, која по сè изгледа и денес, во денешни услови добива во актуелност. Кога тогашните граѓани имале за нешто да се пожалат и кога за тоа локалните бегови и паши немале никаков слух, тие во својот очај испраќале ферман до султанот. Се разбира, и во тој случај не добивале никаков одговор на нивните барања, но секогаш биле советувани кога ќе го пишуваат ферманот во него да остават празно место и да нацртаат круг за да може султанот да го обеси на едно место. Дали ова е шега или е вистина, не е воопшто битно, но кај рајата останало како поука.

На неодамнешниот конкурс за директори во Клиничкиот центар во Скопје, еден од поугледните професори на Медицинскиот факултет, инаку партиски децидно неопределен и припадник на единствената можна лекарска партија, ме праша за совет дали да се јави на конкурсот. Бидејќи ја познавам неговата речиси беспрекорна биографија, меѓународниот углед кој го ужива, објавувањето бројни публикации во угледните светски списанија од областа на медицината, го советував да го стори тоа, верувајќи дека навистина веќе е минато времето на партиските вработувања и унапредувања, дека е дојден денот кога единствен спас од агонијата во која се наоѓаме како нација и држава е конечното потпирање на сопствените проверени стручни кадри. Но, кога овој професор разговарал со своите политички ангажирани пријатели и колеги, од левата или од десната страна, тие му порачувале на молбата да остави доволно простор за да може сега министерот да ја стави на едно место. Навистина не ми е познато дали мојот угледен колега конкурирал на конкурсот, но знам дека е избран друг кандидат, инаку познат како партиски и политички подобна личност. Не знам ниту дали во својата молба тој оставил празно место, така како што му било советувано од двата партиски блока, но тоа уште еднаш потврдува дека во партизацијата на стручните служби нема некоја суштинска разлика меѓу ставовите на левите и на десните.

Во изминатиов период од независноста на државата, на Македонија, граѓаните се изнагледаа примери на бру-

Нинослав ИВАНОВСКИ

“

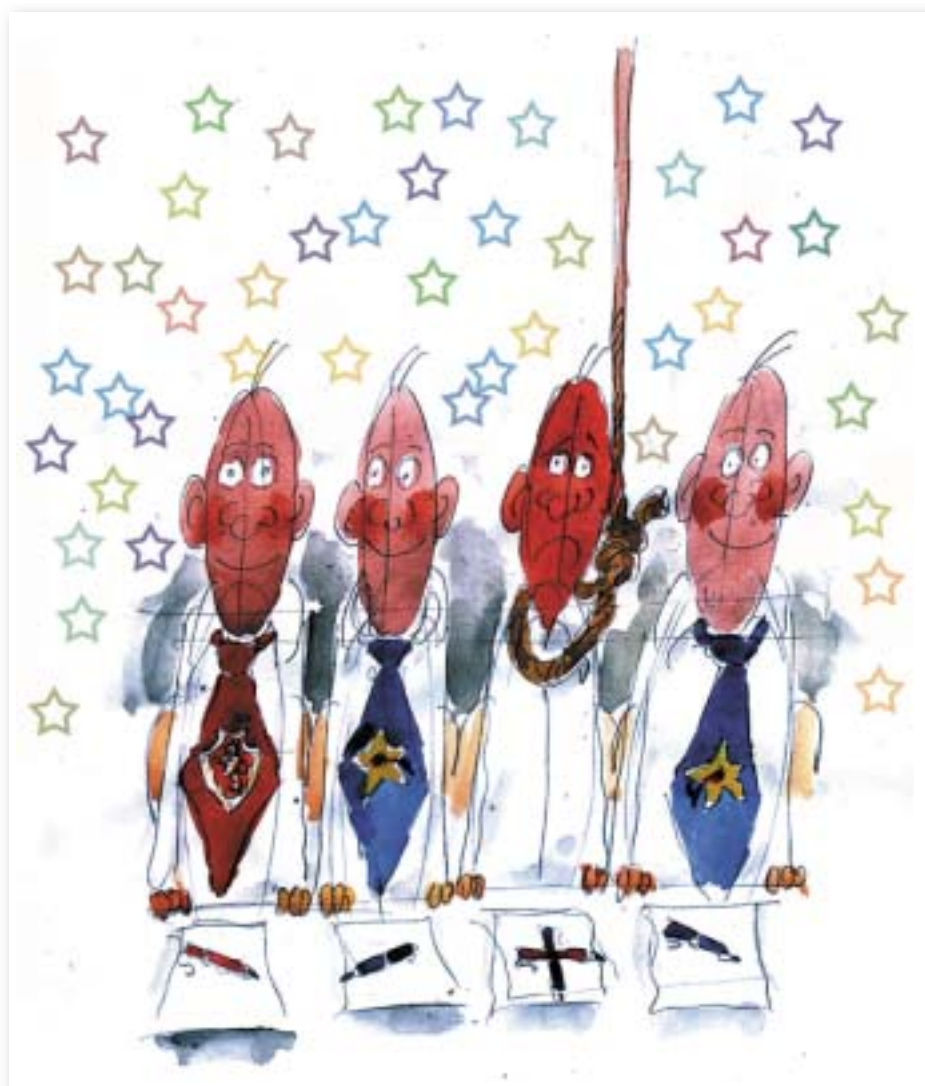
*Poka` i na
del a a ne na
zborovi !*

”

RES NON VERBA

тална и на флагрантна партизација на општеството. Во некои сфери тоа ги надмина и најцрните комунистички искуства од неодамнешното минато. Победата на провинциските простаци, медиокритетите претворени во партиски јуришни ешалони, дефинитивно ја запечатија нашата судбина, донесувајќи ја

земјава на ова дереце. Како што се менуваа партиите на власт така сè повеќе имавме можност нив да ги препознаваме меѓу нас. За жал, тоа не беше случај само во политичките структури, партиските комитети и во јавната администрација, туку сè повеќе се забележуваше во високодиференцираните стручни служ-

НА ПРАГОТ СМЕ ПОВТОРНО ДА ПОЧНЕ ИСТИОТ ПРОЦЕС НА МЕСТЕЊЕ НА ОДРЕДЕНИ ЛИЧНОСТИ НА ДИРЕКТОРСКИ МЕСТА ВО ЗДРАВСТВОТО, СТОПАНСТВОТО, ОБРАЗОВАНИЕТО И СЕКАДЕ. И ТОА ЌЕ БИДЕ ТОЛКУ СЛИЧНО ШТО ЌЕ БИДЕ ИСТО. ЌЕ ЗАФРЧАТ РЕШЕНИЈА ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ, ПРЕКУ НОЌ ЌЕ СЕ НАЗНАЧАТ НЕКОИ НОВИ ЛИЦА, НЕКОЈ НОВ ЛУМПЕН ПРОЛЕТЕРИЈАТ, НЕКОИ НОВИ ПАРТИЈЦИ, СОСЕМА СЕЕДНО ДЕСНИ ИЛИ ЛЕВИ. СО ТОА ЌЕ ПОЧНЕ И ПАРТИСКАТА ПОДЕЛБА МЕЃУ НАС. ДОВЧЕРАШНИТЕ ПРИЈАТЕЛИ, КОЛЕГИ ОД ДОВЕРБА И ОД ПОЧИТ, БЛИСКИ ПО СВОЈАТА СВЕТА ЗАДАЧА ОДЕДНАШ ЌЕ СЕ ВООРУЖАТ СО СВОЈОТ ПАРТИСКИ ПРЕДЗНАК. ВООПШТО НЕ Е БИТНО ДАЛИ Е ТОА ЦРВЕНА МАРАМА ИЛИ ФАШИСТИЧКИ ПОЗДРАВ. БИТНО Е ДЕКА ПОДЕЛБАТА Е ТУКА, ЈАЗОТ ЌЕ СТАНЕ СЕ ПОДЛАБОК, СТРУЧНИТЕ ДИСКУСИИ ЌЕ СТАНАТ ПАРТИСКИ ПРОМОЦИИ, А БОРБАТА НА СТРУЧНИ МИСЛЕЊА БРУТАЛНО ПАРТИСКО ЕТИКЕТИРАЊЕ.

новите шефови стануваат опасни, претворајќи се во неприкосновени господари на власта, но и на структурата. Овој степен е најтежок, пред сè, за болните, за структурата, за сите нас. Силата ќе се наметне во застрашувачки облик и тогаш секоја стручна дискусија ќе стане беспредметна, ќе завладее страв...

И сè така до следните избори, кога ќе победат оние другите, кои ќе се однесуваат сосема исто како и претходните. Ќе почне и простачкиот реваншизам во духот на она сега ние сме на ред, сега му е мајката. Повторно ќе почне истиот процес на местење на одредени личности на директорски места во здравството, стопанството, образованието и секаде. И тоа ќе биде толку слично што ќе биде исто. Ќе зафрчат решенија за разрешување, преку ноќ ќе се назначат

СИТЕ ПАРТИСКИ ЧЕДА

би, некои од нив исклучително чувствителни, како што се, електростопанството, здравството, научните институции, високото образование. Гледајќи како некои случајни минувачи, бледи безначајни суштества, едвај забележливи меѓу нас, одеднаш добиваа во значење, заземаа позиции какви што никаде, во ниедно општество и во ниеден систем, не би ги добиле, односно не би им биле дадени. Тие неуспешно го криеја своето провинциско потекло, својот простотилук, заменувајќи ги со набрзина научените лекции за граѓанско општење, но без успех. Бидејќи тие не беа стручно дораснати, умеа само да се наметнуваат со грубост, а сè почесто ја искористуваа силата која им ја даваше партијата, на сите страни делејќи закани, колку јавни толку и тајни. Туку преку ноќ само ќе осамнеше некое "тутуле-бале", одеднаш ќе се најдеше пред интелектуалниот врв, кремот, пред угледните професори, и ќе почнеше експлозијата на глупоста и на дилетантизмот. Имено, бидејќи стручноста навистина беше мислена именка за повеќето од нив, тие стартуваа со манипулацијата со луѓето околу себе. За момент истите тие успеаа да се опкружат со нивни истомисленици, кои такви стануваа преку ноќ, следејќи го испробаниот и проверен рецепт дека секогаш е добро да се биде со победникот, па макар и ако за тоа треба да се погизат сопствените принципи. И така се создаваше тоа јадро на брутални узурпатори, кои освен сопствениот интерес не водеа грижа за ништо друго.

Така, под светиот збор патриотизам ќе се соберат никакви од сите вери и невери и ќе почне пљачкосувањето на кое ќе бидеме само неми сведоци. Во здравството, но и во другите стручни

области, ќе дојдат случајни луѓе, никакви студенти, еден безграничен просек кој ниту има сила, ниту има желба, ниту има способност нешто да измени, а постојано како рондо ќе се повторуваат големите зборови "реформа", "штедење", "европска ориентација" и слично.

По првите несигурни чекори во власта на неискусните, доаѓаше и период на

некои нови лица, некој нов лумпен пролетеријат, некои нови партијци, сосема сеедно десни или леви. Со тоа ќе почне и партиската поделба меѓу нас. Довчерашните пријатели, колеги од доверба и од почит, блиски по својата света задача одеднаш ќе се вооружат со својот партиски предзнак. ВООПШТО НЕ Е БИТНО ДАЛИ Е ТОА ЦРВЕНА МАРАМА ИЛИ ФАШИ-

Во изминатиов период, од независноста на Македонија, граѓаните се изнагледаа примери на брутална и на флагрантна партизација на општеството. Во некои сфери тоа ги надмина и најцрните комунистички искуства од неодамнешното минато. Победата на провинциските простаки, медиокритетите претворени во партиски јуришни ешалони дефинитивно ја запечатија нашата судбина, донесувајќи ја земјава на ова дереџе.

Гледајќи како некои случајни минувачи, бледи безначајни суштества, едвај забележливи меѓу нас, одеднаш добиваат во значење, заземаат позиции какви што никаде, во ниедно општество и во ниеден систем, не би ги добиле, односно не би им биле дадени. Неуспешно го кријат своето провинциско потекло, својот простотилук, заменувајќи ги со набрзина научените лекции за граѓанско општење, но без успех. Бидејќи тие не се стручно дораснати, умеат само да се наметнуваат со грубост, а сè почесто ја искористуваат силата која им ја дава партијата, на сите страни делејќи закани, колку јавни толку и тајни. Преку ноќ осамнуваа некакви "тутуле-балиња", одеднаш се наоѓаа пред интелектуалниот врв, кремот, пред угледните професори, и почнуваше експлозијата на глупоста и на дилетантизмот.

стабилизација. Кога ќе се почувствува власта тогаш доаѓа и до трансформација на личноста. Одеднаш ќе исчезне тремата, ќе ја снема и така бледата почит, која колку-толку постоела пред оние кои биле учители, самодовербата ќе достигне лажан сјај, ќе се претвори во со ништо оправдана самопочит. Откако ќе се научеа првите лекции настапуваше неподносливата леснотија на владеешњето, така како што тоа се планирало по партиските ќелии, полни со чадот од испушените цигари и болните неостварени илузии на хроничните губитници. Тогаш

тички поздрав. Битно е дека поделбата е тука, јазот ќе стане сè подлабок, стручните дискусии ќе станат партиски промоции, а борбата на стручни мислења брутално партиско етикетирање. И сите ние повторно ќе го доживуваме истото и некако ќе преживееме, одново чудејќи се колку тоа сила и оптимизам има уште во нас.

Пишувајќи го текстот, како што гледате почитувани граѓани, не оставив место како што советуваат моите леви и десни пријатели. Кој знае, овој пат можеби требаше да оставам?